ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް

މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ސަރުކާރުގެ ލެޖިސްލޭޓިވް އެޖެންޑާ 2018-2023 ގައި ހިމެނުމަށް ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާ ބިލުތަކުގެ ތަފްޞީލު

#	ބިލުގެ ނަން	ބިލުގެ މަޤްޞަދު	ބިލު ޤާނޫނަކަށްވުމުގެ މަސައްކަތު ގެންދެވޭ ހިސާބު		ބިލު ހުށަހަޅަން ގަސްދުކުރާ އަހަރު	އިސްކަންދޭ ތަރުތީބު
			މަސައްކަތް ނުފެށޭ	މަސައްކަތް ފެށިފައި		
.1	ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ބިލު	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބުގައި ހިމެނޭ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި، މީގެ އިތުރުންވެސް ލިބިގެންވާ އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ޤާނޫނުކުރުމާއި، ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކަން، ކަށަވަރުކުރުމުގައި ޙަވާލުކުރާނޭ ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑެއް އެކުލަވާލުން	√		2019	1

2	2019	√		ޤާނޫނު ނަންބަރު 91/9 (ޗައިލްޑްރަންގެ ހައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) އުވާލައި، ޗައިލްޑްރަންގެ ހައްޤުތައް އިތުރަށް ތަފްސީލުކުރުމާއި، ޗައިލްޑްރަންގެ ހައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަން ތަފްސީލީ އިޖްރާއަތުތަކެއް ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ފައުޅީ ނިޒާމާ ގުޅޭ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުން.	ޗައިލްޑްރަންގެ ހައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ބިލު (18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މިހާރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލު ފާސްވުމުގެ ކުރިން ދައުރު ހަމަވެއްޖެނަމަ އަލުން ހުށަހެޅުމަށް)	.2
3	2019	√		އުސޫލު ޖަސްޓިސް އެކްޓުގެ ނިޒާމާ މުޢާމަލާތްކުރާ ކުދިންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ޗައިލްޑްރަންނާއި، ކުށުގައި ޗައިލްޑްރަންގެ މައްސަލަތައް ބެލުމާ ހައްލުކޮށް، އިސްލާހުކޮށް، ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރަން އިޖްރާއަތުތަކެއް، މި ޤާނޫނު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ނިޒާމާ ގުޅޭ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުން	ޗައިލްޑްރަންގެ ޖަސްޓިސް އެކްޓުގެ ނިޒާމުގެ ބިލު (18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މިހާރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލު ފާސްވުމުގެ ކުރިން ދައުރު ހަމަވެއްޖެނަމަ އަލުން	.3

					ހިނގަމުންދާ)	
4	2019		√	އުމުރުން ދުވަސްވީ މީހުންނަށް އާއިލާގެ ފަރާތުންނާއި، މުޖުތަމަޢުގެ ފަރާތުންނާއި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުރިހާ އެހީތެރިކަމާއި ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާ ބައެއް ކަމަށްވުމާއެކު، އެފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވާ ޙައްޤުތަކާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންކޮށް، މިކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ޤަވާޢިދުތަކާއި ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑެއް އެކުލަވާލުން	އުމުރުން ދުވަސްވީ މީހުންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ބިލު	.4
5	2019	√		މިހާރު ޢަމަލުކުރެވެމުންދާ އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނަކީ 2000 ވަނަ އަހަރު ފާސްކުރެވުނު ޤާނޫނެއްކަމަށްވާއިރު، ޤާނޫނީ ނިޒާމާއި، ދިވެހިންގެ ދިރިއުޅުމަށް އައިސްފައިވާ ބަދަލުތަކާ އެއްގޮތަށް މިހާރު ޢަމަލުކުރެވެމުންދާ ޤާނޫނު އިސްލާޙުކުރުން	ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އިސްލާޙުކުރުމުގެ ބިލު	.5
6	2019	√		ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 21 ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ދިރިހުރުމުގެ ޙައްޤާއި، އަމާންކަމާއި މިނިވަންކަމާއި، ނަފްސު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޙައްޤު ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި، [illegible]	[illegible]	.6

	ޕޯސްޓް-މޯޓަމް ހެދުމުގެ ބިލު	ސަބަބު ނޭނގޭ ހާލަތްތަކުގައި މަރުވާ މީހުންނާއި ކުޑަކުދިންގެ މަރުގެ ޙަޤީޤަތް ހޯދުމަށާއި، އިންސާފު ހޯދުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ޕޯސްޓް-މޯޓަމް ހެދުމުގެ ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑެއް އެކުލަވާލުން				
7.	މުޢާހަދާތަކާބެހޭ ބިލު	މުޢާހަދާތަކުގެ ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު ކަނޑައަޅައިދިނުމާއި، ސަރުކާރުން ސޮއިކުރާ މުޢާހަދާތައް ތަންފީޛުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަން ޖެހޭ ގޮތާއި، ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑެއް އެކުލަވާލުން	√		2019	7
8.	ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި-ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު	ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގެ ތެރެއިން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ބައެއް ގޮންޖެހުންތައް ހައްލުކުރުމަށް ޤާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެނައުން (ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ބައެއް މުއްދަތުތައް އިސްލާހުކުރުމާއި، ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ބާރުތަކާ ވަސީލަތްތައް ޤާއިމުކުރުން ބޭނުންވެފައިވާ ކަންކަން)		√	2019	8
9.	ޤާނޫނު ނަންބަރު 2008/2	ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ އެންމެހައި އަންހެން މުވައްޒަފުންނަށް		√	2019	9

	(ވަޢުދާބަސް ފާސްކުރުން) އަދި އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު	ވިޔަފާރި ގުދުގެން މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް 6 މަސް ދުވަހުގެ ޗުއްޓީއާއި ދިނުމާއި، ދަރިއަށް ލިބޭނެ ގުދުގެން ފިރިހެން މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައާއެކު 1 މަސް ދުވަހުގެ ޗުއްޓީއާއި ލިބޭނެގޮތަށް ފާސްކުރު އިސްލާހުކުރުން އަދި ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހުންގެ ހައްގުތައް ޕްރޮޓެކްޓްކުރުމަށް މިންވަރު މޮނިޓަރކޮށް ފިޔަވަޅު އެޅުން ހަރުދަނާ އުޞޫލުތަކެއް އެކުލަވާލުން				
.10	އެކަނިވެރި ބެލެނިވެރިޔާގެ ލިބޭ ހައްގުގެ ބިލު	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭން ބައިވެރިވެފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިރިއުޅުމަށް އެކަނިވެރި ބެލެނިވެރިޔާގެ ހައްޤު ކަށަވަރުކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީގެ ބޮޑު ބައެއް ކުރިމަތިލާފައިވާ ބެލެނިވެރިޔާގެ ދަތިކަން ހައްލުކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ އިންތިޒާމު އެކުލަވާލުން	√		2019	10
.11	ދައުލަތުގެ އިސް މަގާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކުން ކުރާ ފާސްކުރާ	ދައުލަތުގެ އެކި އިދާރާތަކުން ތަރުޖަމާކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި، ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ އިސް މަގާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކުން ފާސްކުރާ	√		2019	11

	ހިލާފު ކަންކަން ބަލައި، އިޞްލާޙު ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރު	ހިލާފަށްކަނޑައަޅާފައިވާ ފަރާދާކުރާ މައްސަލަތަކުގައި ޤާނޫނީ މިންގަނޑުން ސާބިތުކުރަން ބޭނުންވާ ހެކި ނުވާތީ މައްސަލަތައް، ޤާނޫނީ ދައުލަތުގެ ނުފޫޒުގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ނިންމާ މައްސަލަތަކުގައި، އިޞްލާޙުގެން ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ބޭނުންވާ އުސޫލެއް ބާރުލަފާނެ				
·12	ޝަރުޢީދާއިރާގެ މިނިވަންކަމުގެ ބާބު	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 27 ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ޝަރުޢީދާއިރާގެ މިނިވަންކަމުގެ ޤަވާޢިދާ ހިލާފު ކަންކަން ތަޙްޤީޤުކުރުމާއި، އަނިޔާވެރިކަމާއި ދުޅަވެރިކަން އުފެދޭ ގޮތަށް ކަންކަމުގައި ހުކުމްތަކުގެ ފަރާތަކާއި ޖިންސީގޮތުން އަނބުރާލުމުގެ (ހޭޓް ސްޕީޗް) ކަނޑައަޅައިދޭ އެކުލަވާލުން ބާރުއަޅައިދިނުން، މި ގޮތުގެ ޤަވާޢިދާ ހިލާފު ކަންކަން ކަނޑައަޅައިދޭއިރު ޕްރޮސީޖަރ ބޭނުންކޮށް ފައިސާ އެކުލަވާލުން	√		2020	12
·13	ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ބެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ	ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ބެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ބައިލުއަމަލް ބަޔާންކުރުމާއި، ފަރުން ހުއްޓުވުމުގައި ގެތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު	√		2020	13

	ބައްދަލުވުމުގެ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ބިލު	ކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބައްދަލުވުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބަޔާންކުރުމާއި، [illegible] ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާތައް ބަޔާންކުރުން އަދި މި ކަންކަމާ ހިލާފުން އަމަލުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މައްސަލަތައް ބަލައި ފިޔަވަޅު އަޅާނެ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުން					
.14	[illegible] ޤާނޫނުތައް ރިވިއުކޮށް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަފާތުނުކުރުމުގެ ހައްގާ ތަޢާރުޒުވާ ބައިތައް އިސްލާހުކުރުން ނުވަތަ ތަފާތުނުކުރުމުގެ ހައްގުގެ މާއްދާތައް އެޤާނޫނުތަކަށް އިތުރުކުރުން	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަފާތުނުކުރުމުގެ ހައްގުގެ ތަފްސީލީ އުސޫލުތައް އެކުލަވާލުމާއި، މި ހައްގު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑެއް އެކުލަވާލުން	√			2020	14
.15	ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2007	ގަވާއިދާ ހިލާފުން އުޅޭ ބިދޭސީންގެ ގޮތުގައި ހައްޔަރުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ	√			2020	15

[illegible] (5 ވަނަ ފަންގިފިލާ)، [illegible] (20192)، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ހިލޭ ގުޅާ ނަންބަރު 1424
www.hrcm.org.mv info@hrcm.org.mv 3336539

				މަސައްކަތްތައް ވިޔަފާރިތަކަން ނުދީ، ހާމަކަމާއި މިނިވަންކަމާއެކު ބެލުމަށްޓަކައި އިމިގްރޭޝަން ޓްރައިބިއުނަލެއް އުފެއްދުން އަދި މިފަދަ މަސައްކަތުގައި ބިރުސްފައި ހައްދުކުރާނަމަ ނުވަތަ ޖުޑިޝަލްކުރާނަމަ، ފަރީޤުންގެ ނުވަތަ އިމިގްރޭޝަން ޓްރައިބިއުނަލްގެ ފެންވަރުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރުން، ބަންދުކުރުމުގެ މުއްދަތު ނިންމުން ލާޒިމުކުރުން އެކަމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ ނިޒާމު އެކުލަވާލުން	(ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަން ޤާނޫނު) އިސްލާހުކުރުމުގެ ބިލު	
16	2020		√	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނޫސްވެރިކަމުގެ މިނިވަންކަން ކަށަވަރުކޮށް، ނޫސްވެރިކަމުގެ މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނާއި ޖަމާއަތްތަކުގެ ހައްޤުތައް ކަށަވަރުކުރުމާއި، މި ހައްޤުތަކާ ގުޅޭ ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑެއް އެކުލަވާލުން	ނޫސްވެރިކަމުގެ މިނިވަންކަމުގެ ބިލު	·16
17	2020		√	ސިވިލް ސޮސައިޓީގެ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ނުހިމެނޭ ދައުލަތުގެ ޖަމާޢަތްތަކަށް ވަކިވާއިރު ޤާނޫނުން ލިބިދީފައިވާ ހައްޤުތަކާއި ރައްކާތެރިކަން އެއް ހަމައަކަށް ލިބިގެންދާކަން ކަށަވަރުކުރުމާއި،	ސިވިލް ސޮސައިޓީގެ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ނުހިމެނޭ ދައުލަތުގެ ޖަމާޢަތްތަކުގެ	·17

	ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ބިލު	އެފަރާތްތަކަށް ކުރާ މަސައްކަތާ އެކަށީގެންވާ މުސާރައެއް ލިބުމާއި، ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުމާއި، ތަމްރީން ލިބުމުގެ ޙައްޤުތައް ބަޔާންކުރުމާއި، މި ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭ މައްސަލަތައް އިދާރީ ގޮތުން ބެލުމާއި، ފިޔަވަޅު އެޅުން ނިޒާމެއް އެކުލަވާލެވުން				
18	މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ބިލު	މަދަނީ މައްސަލަތައް ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައި، އެފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގެ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުން، މަދަނީ ބަދަލު ހޯދުމާއި ބަދަލުދޭނެ ތަފްސީލު ޤާނޫނީ އަސާސްތަކެއް އެކުލަވާލެވުން		√	2020	18

----

18 އޭޕްރީލް 2019